

บรรณานุกรม

หนังสือ (ภาษาไทย)

กรมล ทงธรรมชาติ . การเมืองและประชาธิปไตยของไทย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2519.

_____ . พรรคการเมืองต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ของสมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.

_____ . รัฐสภาในระบบการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ของ
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.

"เกียรติ" (นามแฝง). เรื่องของนายควง. พระนคร : สำนักพิมพ์พินิจประชา, 2513.

ชจักษ์ บุระพัฒน์. การเมืองและพรรคการเมืองของไทย นับแต่ยุคแรกถึงปัจจุบัน.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์ไตร์, 2511.

เขียน ชีระวิทย์. การเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์กราฟฟิอาร์ต, 2519.

ชรรค์ชัย มุณปาน. บรรณาธิการ. ประชาธิปไตยเลือกตั้ง 2518. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์พีชเนศ, 2518.

จัญญ สุภาพ. "การวิเคราะห์กลุ่มผลประโยชน์ในฐานะกลุ่มอิทธิพล" ใน การเมืองและสังคม.
รวบรวมโดย ประจต นันทิยะกุล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

จ่านงค์ สมประสงค์. การบริหารพนักงานเจ้าหน้าที่. กรุงเทพมหานคร :
กรุงสยามการพิมพ์, 2514.

- จำลอง สาลีสังข์ และคณะ. พรรคการเมืองไทยและการเลือกตั้ง 19. กรุงเทพมหานคร : สหประชาพาณิชย์, 2519.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การเมือง-การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย พ.ศ.2411-2475. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . การเลือกตั้งพรรคการเมือง รัฐบาล และคณะทหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2524.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ ชัยคิยา กรรณสูต, ผู้รวบรวม, เอกสารการเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และคณะ. ศัพท์การเมือง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช และพีรศักดิ์ จันทวรินทร์, รวบรวม. ข้อมูลพื้นฐานกึ่งศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2524.
- ชวงค์ นายะบุตร. หลักพรรคการเมือง. พระนคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- เชาว์วิศ สุกดาภา. พรรคการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : ชมรมหนังสือณอยุธยาแพน, 2517.
- ไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์, บรรณาธิการ. 36 ปี พรรคประชาธิปัตย์. กรุงเทพมหานคร : ประสานศิลป์การพิมพ์, 2525.
- ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม. กำเนิดพรรคประชาธิปัตย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์, 2519.
- _____ . นายควง อภัยวงศ์ กับพรรคประชาธิปัตย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์, 2522.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. ผู้นำการเมือง. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

_____. สังคมกับการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2520.

ดร.เอกขเรย์ (นามแฝง). อมตะชีวิตนักการเมืองไทย นายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี
4 สมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บันทาลสาส์น, 2511.

เดชะชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. หลักรัฐศาสตร์. พระนคร : มงคลการพิมพ์, 2503.

ทองพูน สุทธหลวง. เกียรติคุณพระปิยะมหาราชเจ้า. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยมิตร,
2501.

ธรรมรส โชติคุณุธร . มนุษย์สัมพันธ์. (แก้ไขปรับปรุงใหม่) กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2519.

นรนิติ เศรษฐบุตร. ความเป็นสถาบันอันเป็นที่ยอมรับของพรรคการเมืองไทยซึ่งยัง
แข็งแกร่งไม่เพียงพอสั่งในสังคม : ศึกษากรณีพรรคประชาธิปัตย์. กรุงเทพมหานคร :
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.

บุญช่วย ศรีสวัสดิ์. พันตรีควง อภัยวงศ์ อดีตนายกรัฐมนตรี 4 สมัย. พระนคร :
โรงพิมพ์รับพิมพ์, ม.ป.ป.

ประณต นันทิยะกุล, บรรณาธิการ. การเมืองและสังคม. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

_____. บทบาทของทหารกับการพัฒนาทางการเมือง. ใน การเมืองการปกครอง
รวมรวมโดยกระมล ทองธรรมชาติ พระนคร : โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมศาสตร์
แห่งประเทศไทย, 2513.

พรรคประชาธิปัตย์, สำนักงานเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์. ข้อบังคับและแนวนโยบาย
พรรคประชาธิปัตย์ พุทธศักราช 2511. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2511.

ข้อบังคับและแนวนโยบายพรรคประชาธิปัตย์, พุทธศักราช 2519.

กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2519.

ข้อบังคับและแนวนโยบายพรรคประชาธิปัตย์ พุทธศักราช 2522.

กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2522.

พรรคประชาธิปัตย์. ที่ระลึกพรรคประชาธิปัตย์ชุมนุม พ.ศ. 2501. (พิมพ์คราวฉลอง

พรรคครบรอบ 12 ปี). พระนคร : ม.ป.ท. 2501.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระบรมราชาธิบายเรื่องสามัคคี. พระนคร :

โรงพิมพ์พระจันทร์, 2496.

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ และธำนิษฐ์ วิชยางกูร. ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง

กรุงเทพมหานคร : ศึกษิตสยาม, 2522.

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ พรรคและกลุ่ม, กรุงเทพมหานคร : ศึกษิตสยาม, 2523.

กัญญา ต้นพิทยคุปต์. การปกครองไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา :

2522.

ลิขิต ชีรเวทิน. การพัฒนาการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2519.

วิทยา นภาศิริกุลกิจ. ระบบการเมืองอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

สงบ สุริยรินทร์. ประวัติ 11 นายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์, 2514.

สภาผู้แทนราษฎร, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รายงานการประชุมสภาผู้แทน

ราษฎร. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2489 - 2524.

สมพงษ์ เกษมสิน และจรรยา สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

สละ ดิชาติกุล. เบื้องหน้า-เบื้องหลังพรรคประชาธิปัตย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

การเวก, 2521.

สุนทร สุรังสรรค์. ประชาธิปัตย์ยุคสุดท้าย ?. กรุงเทพมหานคร : สมมิตรการพิมพ์,

2522.

หยุด แสงอุทัย. พรรคการเมือง. พระนคร : โรงพิมพ์ชาอุทัย, 2434.

_____. รัฐธรรมนูญเก่าใหม่และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตย. พระนคร :

โรงพิมพ์แมฆานการเวก, 2503.

อรุณ วัชรธรรม. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

อุทัย หิรัญโต. ประมุขศิลป์ : ศิลปะของการเป็นผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

โอเคียนส์โตร์, 2524.

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พันตรีทวง อภัยวงศ์. พระนคร : โรงพิมพ์

ไทยสัมพันธ์, 2511.

Books.

- Almond, Gabriel A. Comparative Politics. Boston and Toronto : Little Brown and Company, 1966.
- Almond, Gabriel A. and Coleman, James S. (eds.) The Politics of Developing Areas. Princeton : Princeton University Press, 1964.
- Avery, L. Parties and Politics. New York : Alford Knopf, 1958.
- Bendix, Rienhard. Max Weber : An Intellectual Portrait. London : Lowe and brydone, 1966..
- Birch, A.H. The British System of Government. London : Allen & Unwin, 1967.
- Blanchard, Wendell. Thailand : its people, its society, its Culture. New Haven : Harf Press, 1957.
- Burke, Edmund. Reflections on the Revolution in France. Chicago : Henry Regnery Company, 1965, : Rossiter, Clinton. Parties and Politics in America. Ithaca. N.Y. : Cornell University Press, 1960.
- Dahl, Robert A. Modern Political Analysis. Second Edition. Englewood Cliffs, New Jersey : prentice - Hall, 1970.
- Duverger, Maurice. The French Political System. Chicago : The University of Chicago Press, 1958.
- Party Politics and Pressure Groups. Nelson's University Paperback, 1972.

- _____. Political Parties : Their Organization and Activities in the Modern State. London : Methuen, 1964.
- Ekstein, Harry., and Apter, David E., eds. Comparative Politics : A Reader. New York : The Free Press of Glencoe, 1963.
- Finer, Harman. The Theory and Practice of Modern Government. New York : Holt, Rinehart & Winston, 1949.
- Friedrich, C.J. Constitutional Government and Politics. New York : Harper Torchbooks, 1937.
- Goodman, William. The Two-Party System in the United State. New York : D. Van Nostrand Company, 1959.
- Haskell, Patricia C. Leadership in the office. New York : The American Management Association, 1963.
- Hemphil, John K. Situational Factors in Leadership. Columbus : Ohio State University Press, 1949.
- Huntington, Samuel P. "Patterns of Violence in World Politics " in Changing Patterns of Military Politics. ed. by Huntington, Samuel P. New York : Free Press, 1962.
- _____. "Political Development and Political Decay "in Political Modernization : A Reader in Comparative Political Change. ed. by Welch, Claude E., Jr. Belmont : Wadsworth Publishing, 1967.
- _____. Political Order in Changing Society. New Haven : Yale University Press, 1969.
- Jacobsen, G.A., and Lipman, M.H. Political Science. New York : Barnes and Woble., 1969.
- Janowitz, Morris. The Military in the Political Development of New Nations : An Essay in Comparative Analysis. Chicago : The University Press, 1964.

- Jennings, Ivor, Sir. Cabinet Government. Third Edition. London : Cambridge University Press, 1959.
- Key, V.O., Jr. Politics, Parties and Pressure Groups. New York : Crowell, 1958.
- La Palombara, Joseph., and Weiner, Myron. eds. Political Parties and Political Development. Princeton : Princeton University Press, 1966.
- Macridis, Roy C. "Introduction : The History, Function and Typology of Parties "in Political Parties : Contemporary Trends and ideas., Macreolis, Roy C., ed. New York : Harper & Row, Publishers, 1967.
- McDonald, Neil A. The Study of Political Parties. New York : Random House, 1955.
- Mehta, Ashoka. World, Technology and Human Destiny., ed. by Aron, Raymond. Ann Arbor : University of Michigan Press, 1963.
- Michels, Robert. Political Parties : A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy. New York : Free Press, 1968.
- Mills, Lennox A. Southeast Asia. London : Oxford University Press, 1964.
- Nurman, Sigmund. "Toward a Comparative Study of Political Parties" in Modern Political Parties., ed. by Neuman, Sigmund. Chicago : University of Chicago Press, 1956.
- Owens, John R., and Standenrans, P.J. The American Party System. New York : The Macmillan Company, 1965.
- Parson Talcott. Essays in Sociological Theory. New York : Free Press, 1954.

- Pennock, I. Roland., and Smith, David G. Political Science. New York : The Free Press, 1964.
- Plano, Jack C., and Greenberg, Milton, The American Political Dictionary. Second Edition. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1967.
- Pulzer, Peter G.J. Political Representation and Election in Great Britain. London : George Allen Unwin, 1968.
- Pye, Lucian W. Aspect of Political Development. Boston and Toronto : Little Prown and Company, 1966.
- _____. Southeast Asia's Political Systems. Englewood Cliffs, New Jersey : Printice Hall, 1967.
- Ranney, Austin., and Kendall, Willmore. Democracy and the American Party System. New York : Harcourt, 1956.
- Rapaport, David C. "A Comparative Theory of Military and Political Types" in Changing Patterns of Military Politics. ed. by Huntington, Samuel P. New York : Free Press, 1962.
- Redford Emmette S. Politics and Government in The United States. New York : Brace of World, 1965.
- Richard, Max D., and Grunlow, Paul S. Management and Decision-making. Homewood : Richard D. Irwin, 1961.
- Selznick, Philip. Leadership in Administration. New York : Harper and Row, 1967.
- Sinha, H.N. Outline of Political Science. London : Asia Publishing House, 1959.
- Smith, Edward Conrad., and Zurcher, Arnot Johdn. Dictionary of American Politics. New York : Barnes & Noble, 1964.
- Stout, Hiram Miller. British Government. New York : Oxford University Press, 1963.

Tead, Ordway. The Art of Leadership. New York : McGraw-Hill Book Company, 1936.

Thompson, Virginia. Thailand ; The New Siam. New York : The Macmillan Company, 1941.

Urwick, L.F. Leadership in the 20th Century. London : Sir Pitman & Sons, 1962.

Weber, Max. Politic and Vocation. Philadelphia : Fortuss Press, 1965.
_____. Theory of Social and Economic Organizations London : Hodge, 1949, Translated by Henderson, A.R., and Parsons, T.

Wilson, David A. Modern Politics in Thailand. Ithaca, N.Y. Cornell University Press, 1966.

วารสารภาษาไทย

กระมล ทองธรรมชาติ. "การเมืองแบบพรรคของไทยในอนาคต", รัฐศาสตร์นิเทศ
3 (พฤษภาคม - กรกฎาคม 2509).

ทินพันธุ์ นาคะตะ. "การพัฒนาทางการเมือง : บทวิเคราะห์และสำรวจเอกสาร
ทางวิชาการ. พัฒนบริหารศาสตร์ 14 (มกราคม 2516).

นิสสัย เวชชาชีวะ. "ประชาธิปไตยทางการเมือง." สราธรรมย์ 17 (กุมภาพันธ์ 2510).

ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. "วิจารณ์ระบบพรรคการเมืองไทย." วารสารสังคมศาสตร์
12 (มกราคม 2518).

ส.อมาตย์กุล. (นามแฝง) "ระบบพรรคการเมืองอังกฤษ" รัฐสภาสาร 4 (กันยายน 2499).

อุทัย คันธเสวี. "พรรครัฐบาลสะอาด : โฉมหน้าใหม่ในวงการเมืองญี่ปุ่น".
รัฐศาสตร์นิเทศ 3 (กันยายน 2510).

วิทยานิพนธ์

พนม ภัยหน่าย. "ลักษณะและพฤติกรรมของพรรคการเมืองในประเทศไทย ศึกษา
เฉพาะกรณี : พรรคเสรีมนังคศิลา." คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์, 2512.

อื่น ๆ

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 12 ตุลาคม 2519.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489.

วารสารภาษาอังกฤษ

Bennis, Warren G. "Leadership Theory and Administrative Behavior
The Problem of Authority." Administrative Science Quarterly
(Devember, 1959.)

Eisenstadt, S.N. "Institutionalization and Change." American
Sociological Review 29 (April, 1964.)

Lipson, Leslie. "The Two-Party System in British Politics."
American Political Science Review XLVII (June, 1953.)

Stogdill, Ralph M. "Leadership, Membership and Organization."
Phychological Bulletin (January, 1950).

สัมภาษณ์

- เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. ที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2525.
- สุวิรัช พันธเศรษฐ สมาชิกอาวุโสของพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2525.
- เทอดพงษ์ ไชยนันทน์ โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2525.
- เลขา อภัยวงศ์, คุณหญิง. ที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2525.
- ขุนทอง ภูผิวเคื่อน รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2525.
- มารุต มุนนาค เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2525.
- เฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2525.
- พิชัย รัตตกุล รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2525.
- คำรง ลัทธพิพัฒน์ ที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2525.
- ประสาน เอมรัฐ ประธานสาขาพรรคประชาธิปัตย์จังหวัดนครพนม สัมภาษณ์,
5 มีนาคม 2525.
- สมชัย อัครวัฒน์ ประธานสาขาพรรคประชาธิปัตย์จังหวัดอุทัยธานี สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2525.
- ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2525.
- มงคล สิมะโรจน์ อดีตสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์, 17 พฤษภาคม 2525.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.ประวัติสาขาพรรคประชาธิปัตย์

ในระบอบประชาธิปไตยการมีสาขาพรรคนั้น หมายถึง การขยายตัวของพรรค แต่สำหรับในประเทศไทยนั้น สาขาพรรคมักจะล้มลุกคลุกคลานตั้งตัวไม่ใคร่คิดไม่ว่าสาขาพรรครัฐบาลหรือพรรคฝ่ายค้าน ¹

พรรคประชาธิปัตย์นับตั้งแต่ตั้งพรรคในปี 2489 เป็นต้นมา จนถึงปี 2501 เป็นเวลาประมาณ 12 ปี พรรคประชาธิปัตย์เปิดสาขาตามจังหวัดต่าง ๆ ได้ 11 จังหวัด ดังนี้ ² คือ สาขาจังหวัดชุมพร สุโขทัย พิจิตร บุรีรัมย์ อ่างทอง ร้อยเอ็ด พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี พิษณุโลก บัคคานี เชียงใหม่

ช่วงปลายปี 2501 - ปี 2522 เป็นช่วงที่วางเว้นพรรคการเมือง

ช่วง 2512 - ปัจจุบัน พรรคประชาธิปัตย์ เปิดสาขาเพิ่มขึ้นถึง 69 สาขา ³

ลักษณะพิเศษของพรรคประชาธิปัตย์ เป็นพรรคการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน และมีแนวนโยบายเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยแก่ประเทศชาติ พรรคประชาธิปัตย์จึงได้จัดตั้งสาขาพรรคขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้คือ ⁴

¹ ณัฐฉิ สุทธิสงคราม, นายควง อภัยวงศ์ กับพรรคประชาธิปัตย์, หน้า 98.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 98 - 108.

³ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 69 สาขาอ้างใน ไขว้ฉันทน์ ไตรยสุนันท์, 36 ปี พรรคประชาธิปัตย์ (กรุงเทพมหานคร : ประสานศิลป์การพิมพ์, 2525), หน้า 40 - 41.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38 - 39.

1. เป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่น กล่าวคือ สมาชิกหรือผู้สนใจในท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้โดยผ่านทางสาขาพรรค
2. เป็นการสร้างรากฐานให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและกลายเป็นสถาบันประเทศชาติอย่างแท้จริง
3. สาขาพรรคจะเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ป้อนให้กับพรรคช่วยมีโอกาสปรับปรุงนโยบายให้ทันสมัยอยู่เสมอ
4. เป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นที่ให้ความสนใจในนโยบายและวิธีดำเนินงานของพรรค ทั้งสามารถให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนได้โดยสะดวก
5. สาขาพรรคจะทำหน้าที่สนับสนุนการเลือกตั้งของพรรคทุกระดับ
6. สาขาพรรคจะมีส่วนช่วยพิจารณาหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนและสมาชิกสภาท้องถิ่นทุกระดับ
7. สาขาพรรคจะเป็นศูนย์รวมความคิดเห็นทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นประโยชน์ของท้องถิ่น
8. สาขาพรรคจะทำหน้าที่สื่อประสานระหว่างพรรคการเมืองกับสมาชิกพรรคหรือผู้ให้ความสนใจในกิจการของพรรค
9. สาขาพรรคจะเป็นองค์การที่สามารถนำนโยบายของพรรคไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติ เพราะมีความใกล้ชิดกับสมาชิกพรรค

ภาคผนวก ข.

พรรคประชาธิปัตย์

๕ ธันวาคม ๒๕๒๘

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

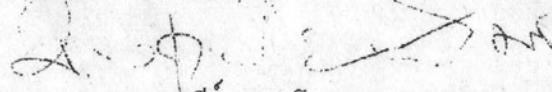
เรียน ท่านสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ที่เคารพ

แบบสอบถามที่แนบมานี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การก่อตัวของพรรคประชาธิปัตย์ ในกระบวนการทางการเมืองไทย" สำหรับการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของนาย มุรธาธีร์ รักชาติเจริญ โดยมี รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การศึกษาของ นาย มุรธาธีร์ รักชาติเจริญ ในเรื่องนี้ ตามจุดประสงค์ที่ได้แจ้งให้ท่านทราบแล้วนั้น ผมเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิก การศึกษาพรรคประชาธิปัตย์ เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการศึกษาถึงพรรคประชาธิปัตย์โดยตรงตั้งแต่เริ่มก่อตั้งขึ้นมา ในปี พ.ศ.๒๔๘๕ จนถึงปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต และการวิจัยนี้จะมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงพรรคประชาธิปัตย์ ให้มีประสิทธิภาพที่ในกระบวนการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็งยิ่งขึ้น

และเนื่องจากนายมุรธาธีร์ รักชาติเจริญ ได้เคยส่งแบบสอบถามไปครั้งหนึ่งแล้ว แต่ได้รับการส่งคืนมาน้อยมาก จึงได้ส่งแบบสอบถามไปในครั้งนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อรวบรวมให้ได้พอเพียงกับจำนวนที่ต้องการ นาย มุรธาธีร์ จึงมาขอความร่วมมือจากผมให้ช่วยใช้ชื่อกำกับในแบบสอบถามนี้ให้ และขอความร่วมมือจากสมาชิกพรรคทุกท่านได้โปรดให้ความร่วมมือด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช)

ที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์

9 ธันวาคม 2524

เรียน ท่านสมาชิกพรรคประชาธิปไตย ที่เคารพยิ่ง

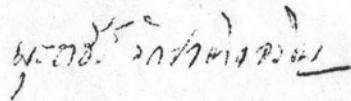
แบบสอบถามที่แนบมานี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเล่นวิทยานิพนธ์ สำหรับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาเรื่องนี้มีจุดประสงค์ที่จะทราบถึงความยินยอมคงอยู่ของพรรคประชาธิปไตย ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันและสภาพความเป็นไปภายในพรรคประชาธิปไตยนี้ ในฐานะที่เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดและมีบทบาทในกระบวนการทางการเมืองไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 ซึ่งท่านเป็นผู้หนึ่งที่จะเป็นตัวอย่างของการศึกษา ความคิดเห็นและความร่วมมือช่วยเหลือของท่าน จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในเรื่องนี้

คำตอบที่เป็นข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงของท่าน เราจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มี การสวดลิขระถูกหรือผิด ไม่ต้องเกรงว่าจะ เป็นภัยต่อท่าน แต่อย่างหนึ่งอย่างใด เราสนใจไปใช้เพื่อการศึกษาแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โปรดตอบตามความเข้าใจและความรู้สึกนึกคิดของท่านเป็นสำคัญ และ ไม่ต้องลงชื่อของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณอย่างมากที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อการนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายมูรธาธีร์ รักชาติเจริญ)

นิสิตปริญญาโท

แบบสอบถามสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามที่ท่านเห็นสมควร และเติมคำลงในช่องว่างตามความเป็นจริง หรือตามความเห็นส่วนตัวของท่าน

หมวด ก. (ข้อมูลทั่วไป)

1. ตำแหน่งในพรรคของผู้ให้สัมภาษณ์ (ตอบได้หลายข้อ)

1.1 ☐ หัวหน้าพรรค	1.2 ☐ รองหัวหน้าพรรค
1.3 ☐ เลขาธิการพรรค	1.4 ☐ รองเลขาธิการพรรค
1.5 ☐ กรรมการบริหารพรรค	1.6 ☐ กรรมการบริหารสาขาพรรค
1.7 ☐ สมาชิกทั่วไปของพรรค	1.8 ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

2. เพศ

- 2.1 ชาย
2.2 หญิง

3. ขณะนี้ท่านมีอายุอยู่ในช่องใด

3.1 ☐ 20 - 25 ปี	3.2 ☐ 26 - 30 ปี
3.3 ☐ 31 - 35 ปี	3.4 ☐ 36 - 40 ปี
3.5 ☐ 41 - 45 ปี	3.6 ☐ 46 - 50 ปี
3.7 ☐ 51 - 55 ปี	3.8 ☐ 56 - 60 ปี
3.9 ☐ 61 - 65 ปี	3.10 ☐ 66 - 70 ปี
3.11 ☐ 70 ปีขึ้นไป	

4. การศึกษา

4.1 ☐ ต่ำกว่า ป. 4	4.2 ☐ สำเร็จป. 4
4.3 ☐ จบ ป. 5 - ป. 7 หรือเทียบเท่า	4.4 ☐ สำเร็จม.ศ. 3 หรือม.6
หรือเทียบเท่า

4.5 สำเร็จม.ศ. 5 หรือม. 8
หรือเทียบเท่า

4.7 สูงกว่าปริญญาตรี

4.6 สำเร็จปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

4.8 อื่น ๆ ระบุ.....

5. ท่านนับถือศาสนาใด

5.1 พุทธ

5.3 ฮินดู

5.5 อิว

5.7 ไม่นับถือศาสนาใดเลย

5.2 คริสต์

5.4 อิสลาม

5.6 อื่น ๆ ระบุ.....

6. สถานภาพครอบครัว

6.1 โสด

6.3 แต่งงาน แต่แยกกันอยู่

6.5 หม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม)

6.2 แต่งงานอยู่ด้วยกัน

6.4 หย่าร้าง

7. อาชีพหลักของท่าน

7.1 รับจ้าง

7.3 ทำนา ทำไร่ ทำสวน

7.5 พนักงานรัฐวิสาหกิจ

7.2 ค้าขาย

7.4 รับราชการ

7.6 อื่น ๆ ระบุ.....

8. ภูมิลำเนาเดิมของท่าน

8.1 ภาคเหนือ

8.3 ภาคตะวันออก

8.5 ภาคตะวันออกเสียเหนือ

8.2 ภาคกลาง

8.4 ภาคใต้

8.6 กรุงเทพมหานคร

9. ท่านเข้าเป็นสมาชิกพรรคนี้เมื่อปีพ.ศ.....

เหตุผลสำคัญที่เข้าพรรคนี้.....

เคยลาออกจากพรรคนี้นานก่อนหรือไม่ เคย ไม่เคย

เพราะเหตุใด.....

และกลับเข้ามาอีกเพราะเหตุใด.....

10. ท่านเคยเป็นผู้ว่าการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือไม่

10.1 เคย

10.2 ไม่เคย

10.3 อื่น ๆ ระบุ.....

หมวด ข.

11. ใน พ.ศ. 2489 ท่านมีจุดประสงค์อย่างไรในการร่วมก่อตั้งพรรค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1 ต้องการสนับสนุนนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

2 ต้องการรวมบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้าน เพื่อค้ำรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ และถ่วงดุลย์กับพรรคฝ่ายรัฐบาล

3 ต้องการเล่นการเมืองในระบบพรรค

4 ต้องการสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย

5 เห็นเพื่อน ส.ส. ที่ตนนิยมชมชอบกับคิดตั้งพรรคเลยร่วมด้วย

6 อื่น ๆ ระบุ.....

12. ท่านมีส่วนร่วมในการก่อตั้งพรรคในปี พ.ศ. 2489 อย่างไรบ้าง

1. เป็นกลุ่มผู้ร่วมคิดกลุ่มแรก ในการตั้งพรรคประชาธิปไตย

2. เป็น ส.ส. ที่เข้ามาสมทบภายหลัง

3. ได้รับเชิญเข้ามาภายหลังตั้งพรรคไม่นาน

4. อื่น ๆ ระบุ.....

13. การตั้งพรรคประชาธิปไตยปี พ.ศ. 2489 นั้น เป็นการรวมตัวกันของ

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. สมาชิกวุฒิสภา

3. บุคคลภายนอกรัฐสภา

4. ข้อ 1 และข้อ 2

5. ข้อ 1, ข้อ 2 และข้อ 3

6. อื่น ๆ ระบุ.....

14. บุคคลสำคัญ ๆ ที่ร่วมก่อตั้งพรรคในปี พ.ศ. 2489 ๓๑คนบ้าง (ระบุม่า 5 คน)

1.
2.
3.
4.
5.

15. ลักษณะพรรคประชาธิปไตย ตามที่คั่นะของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เป็นพรรคที่มีอุดมการณ์
2. เป็นพรรคที่ยึดมั่นในอุดมการณ์
3. ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย
4. เป็นที่รวมของบรรดาสมาชิกที่มีแนวคิด อุดมการณ์ หรือผลประโยชน์ร่วมกัน หรือคล้ายคลึงกัน
5. อื่น ๆ ระบุ.....

16. พรรคประชาธิปไตยที่ก่อตั้งขึ้นมาในปี พ.ศ. 2489 มีจุดประสงค์อย่างใด +ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1 ต้องการสนับสนุนนายควง อภัยวงศ์ เป็นหัวหน้าพรรค
- 2 ต้องการสนับสนุนให้หัวหน้าพรรคเป็นนายกรัฐมนตรี
- 3 ต้องการเป็นฝ่ายค้านที่แข็งแกร่ง คอยค้ำรัฐบาลพรรคสหชีพ
- 4 ต้องการเป็นฝ่ายค้านคอยถ่วงดุลย์รัฐบาล เพื่อต่อสู้ปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน
- 5 ต้องการเป็นรัฐบาล
- 6 เพื่อสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย
- 7 ต้องการสนับสนุนจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี
- 8 ต้องการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม

- 9 เพื่อต่อสู้เผด็จการทุกรูปแบบ
- 10 เพื่อต่อสู้กับการใช้อำนาจไม่เป็นธรรมของฝ่ายบริหาร
- 11 อื่น ๆ ระบุ.....
17. เมื่อก่อตั้งพรรคในปี พ.ศ. 2489 แล้ว ต่อมาพรรคบรรลุจุดประสงค์นั้นหรือไม่
1. บรรลุจุดประสงค์
2. ไม่บรรลุจุดประสงค์
3. บรรลุจุดประสงค์บ้าง
4. อื่น ๆ ระบุ.....
- แต่ไม่มากนัก
18. มีความจำเป็นอย่างไรที่ต้องรวมกลุ่ม ส.ส. ฝ่ายค้านในสภาตั้งพรรคในปี พ.ศ. 2489 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1 เพื่อร่วมกันต้านรัฐบาลอย่างเป็นทางการเป็นกลุ่มก้อน
- 2 เพื่อค้านรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ และคอยถ่วงดุลย์รัฐบาล
- 3 เพื่อแก้คำที่พรรคสหชีพล้มรัฐบาลนายควง อภัยวงศ์โดยการก่อกบฏขึ้น โดยการเสนอร่างพระราชบัญญัติปรับแก้ราคาสินค้าปี พ.ศ. 2489 ที่ในทางปฏิบัติแล้วทำไม่ได้
- 4 เพื่อสนับสนุนนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี
- 5 อื่น ๆ ระบุ.....
19. ความต้องการมีพรรคการเมืองของบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน พ.ศ. 2489
1. ต้องการมีพรรคมากที่สุด
2. ต้องการมีพรรคมาก
3. ต้องการมีพรรคปานกลาง
4. ต้องการมีพรรคน้อย
5. ต้องการมีพรรคน้อยที่สุด
6. อื่น ๆ ระบุ.....

หมวด ค.

ตอนที่ 1 โปรดลงความเห็นของท่านในตารางข้างล่างนี้

20. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อความเป็นผู้นำของหัวหน้าพรรคในอดีตและปัจจุบัน ทั้ง 2 ท่าน คือ นายควง อภัยวงศ์ และ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>นายควง อภัยวงศ์</u>					
1. สติปัญญา ปฏิภาณ ความเฉลียวฉลาด					
2. ความสุ่ม รอบคอบ					
3. พลังกาย พลังใจ					
4. ความกระตือรือร้น					
5. ความอดทน					
6. ความกล้าหาญ ความกล้าตัดสินใจ					
7. ความริเริ่ม					
8. ความสามารถในการแก้ปัญหา					
9. ความเป็นมิตร เอ็นดู รักใคร่					
10. ความรอบรู้ในทางหลักวิชา					
11. ความเด็ดขาด					
12. ความรับผิดชอบ					
13. ศรัทธา ความเชื่อมั่น					
14. ความยุติธรรม					
15. ความสามารถในการจูงใจคน					
16. ความสามารถในการพูด					
17. ความสามารถในการคุมลูกน้อง					

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18. ความเสียสละเพื่อพรรค					
19. ความสามารถในการเป็นผู้นำพรรค					
20. ความสามารถในการเป็นหลักประกันความมั่นคง ของพรรค					
21. ความมีฝีมือที่จะให้ผู้ใช้บังคับบัญชาประสานงาน กันอย่างดีที่สุด					
22. บารมีที่เป็นที่เชื่อถือของกลุ่มการเมืองอื่น					
23. ความนิยมของประชาชน					
<u>ม.ร.ว.เสณีย์ ปราโมช</u>					
1. สติปัญญา ปฏิภาณ ความเฉลียวฉลาด					
2. ความสุ่มรอบคอบ					
3. พลังกาย พลังใจ					
4. ความกระตือรือร้น					
5. ความอดทน					
6. ความกล้าหาญ ความกล้าตัดสินใจ					
7. ความริเริ่ม					
8. ความสามารถในการแก้ปัญหา					
9. ความเป็นมิตร เอ็นดู รักใคร่					
10. ความรอบรู้ในทางหลักวิชา					
11. ความเด็ดขาด					

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ความรับผิดชอบ					
13. ความศรัทธา ความเชื่อมั่น					
14. ความยุติธรรม					
15. ความสามารถในการจูงใจคน					
16. ความสามารถในการพูด					
17. ความสามารถในการควบคุมลูกน้อง					
18. ความเสียสละเพื่อพรรค					
19. ความสามารถในการเป็นผู้นำพรรค					
20. ความสามารถในการเป็นหลักประกันความ มั่นคงของพรรค					
21. ความมีฝีมือที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประสาน งานกันได้ดีที่สุด					
22. บารมีที่เป็นที่เชื่อถือของกลุ่มการเมืองอื่น					
23. ความนิยมของประชาชน					

คำถามในข้อ 21-24 โปรดตอบในตารางข้างล่างนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21.	ในระยะ พ.ศ. 2489 นั้น ท่านเห็นว่า บรรยากาศทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยของเรามีความต้องการพรรคการเมือง					
22.	ท่านเห็นว่าการเมืองของประเทศไทยในระยะ พ.ศ. 2489 นั้น มีความเป็นประชาธิปไตย					
23.	ในระยะปี พ.ศ. 2489 ท่านมีความต้องการสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย					
24.	ในระยะปี พ.ศ. 2489 นั้น บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความต้องการสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย					

ตอนที่ 2 โปรดตอบคำถามตามความเห็นของท่านตามตารางข้างล่างนี้ ข้อ 25-30

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	อื่น ๆ ระบุ
25.	ท่านเห็นว่าพรรคประชาธิปัตย์ตั้งแต่เริ่มตั้งในปี พ.ศ. 2489 นั้น การต่อสู้ของพรรคประชาธิปัตย์เพื่อประชาชนไม่ว่าในฐานะฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาลนั้น						
26.	ท่านเห็นว่าผลงานของพรรคประชาธิปัตย์ในสมัยเมื่อประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาลนั้น						
27.	ท่านเห็นว่าผลงานของพรรคประชาธิปัตย์ในสมัยเมื่อประชาธิปัตย์เป็นฝ่ายค้านนั้น						

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	อื่น ๆ ระบุ
28.	ท่านเห็นว่าผลงานของพรรคตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในระยะนั้น						
29.	ท่าน เห็นว่านโยบายของพรรคตรงกับความต้องการของประชาชน						

30. ถ้าทางพรรคเห็นว่านโยบายของพรรคไม่สนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ท่านเห็นว่าทางพรรคจะทำอย่างไร

1. พรรคจะปรับปรุงแก้ไขนโยบายโดยเร็ว
2. พรรคจะปรับปรุงแก้ไขนโยบายแต่ไม่เร่งรีบนัก
3. พรรคจะปรับปรุงแก้ไขนโยบายช้า
4. พรรคจะไม่ปรับปรุงแก้ไขนโยบายเลย
5. อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านในตารางข้างล่างนี้ จากข้อ 31-36

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	อื่น ๆ ระบุ
31.	ท่าน เห็นว่าการจัดองค์กรของพรรคในปัจจุบันมีความเหมาะสม						
32.	ท่าน เห็นว่าการจัดองค์กรของพรรคเปิดโอกาสให้สาขาพรรคในแต่ละภาคเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร						

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	อื่น ๆ ระบุ
33.	ท่านเห็นว่าการจัดองค์กรของพรรคเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคเข้ามามีส่วนร่วมในองค์กรพรรค						
34.	ท่านเห็นว่าสาขาพรรคประชาธิปไตยที่มีอยู่อำนวยความสะดวกต่อพรรค						
35.	ท่านเห็นว่าสาขาพรรคประชาธิปไตยเป็นประโยชน์ต่อประชาชน						

36.. ท่านเห็นว่าในอนาคตสาขาพรรคนั้น

1. ควรเปิดสาขาพรรคในทุกจังหวัด
2. ควรจำกัดสาขาพรรคให้มีอยู่เพียงเท่านี้
3. ควรยุบเลิกสาขาพรรคเสีย
4. อื่น ๆ ระบุ

441

ประวัติผู้เขียน

นาย มุทธาธิร์ รักชาติเจริญ เกิดเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2500 ณ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2518 ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
รามคำแหง ได้รับปริญญา ศิลปศาสตรบัณฑิต รัฐศาสตร์ (การปกครอง) ในปี พ.ศ. 2521
และต่อมาได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับปริญญา ศิลปศาสตรบัณฑิต(ประวัติ-
ศาสตร์) ในปี พ.ศ. 2524 ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .